
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2011:5

Inför konfirmation som villkor för fadderskap

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet motion 2011:40 där kyrkomötet föreslår ändra lydelsen i kyrkoordningen 19 kap. 7 § och att det där förs in att konfirmation ska vara ett villkor för fadderskap vid dop. Konfirmationens betydelse för kyrkliga uppdrag har tidigare behandlats vid flera tillfällen. Läronämnden har vid olika tillfällen också behandlat frågan. En central slutsats har då varit att den grundläggande vigningen inom Svenska kyrkan är dopet. Gudstjänstutskottet ställer sig bakom detta. Utskottet menar vidare att fadderskapet har såväl ett religiöst som ett socialt perspektiv och att det är av vikt att kyrkan bekräftar dem båda.

Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:40

Motionens förslag

Motion 2011:40 av Dan Sarkar, Inför konfirmation som villkor för fadderskap

Kyrkomötet beslutar att konfirmation införs som ett villkor för att bli fadder genom att kyrkoordningen 19 kap. 7 § ändras från: ”Som fadder kan någon antecknas som är döpt och vilig att dela ansvaret för den döpte personens kristna fostran.” till ”Som fadder kan någon antecknas som är döpt, *konfirmerad* och villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran”.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2011:40 i Ln 2011:1y, *bilaga 1*.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motion 2011:40 i Kr 2011:11y, i *bilaga 2*.

Bakgrund

Dopets teologi och praxis har på olika sätt behandlats inom Svenska kyrkan under senare år. Inte minst sker det idag genom kyrkohandboksrevisionens arbete med dopordningen och genom biskoparnas brev om dopet som kommer att föreligga under hösten 2011.

Inför tillkomsten av kyrkoordningen konstaterade Centralstyrelsen i skrivelsen CsSkr 1999:3 del 2 i avsnitt 8.5.3 att de regler om faddrar, som funnits sedan 1686 års kyrkolag, upphörde att gälla med tillkomsten av kyrkolagen 1992. Därmed fanns inte längre några föreskrifter om faddrar. När 1994 års kyrkomöte beslutade om nya föreskrifter om kyrkotillhörigheten med giltighet från den 1 januari 1996 utfärdades också en kyrklig kungörelse (SKFS 1994:9) om dopet. I det sammanhanget behandlades inte heller frågan om faddrar.

Centralstyrelsen föreslog i sin skrivelse att det i kyrkoordningen ska finnas bestämmelser om faddrar och att kravet att vara fadder är att själv vara döpt. Däremot ansåg man inte att det behöver finnas något krav på tillhörighet till Svenska kyrkan för att antecknas som fadder. Det avgörande är viljan att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran. Kyrkomötet fattade beslut i enlighet med Centralstyrelsens förslag.

Motionärens fråga om det är möjligt att som fadder dela ansvaret för den döptes kristna fostran utan att själv ha tagit del av konfirmationens kunskap har tidigare, bland annat, behandlats i KMot 1999:222, som då avslogs. Centralstyrelsens skrivning i CsSkr 1999:3 innebär sammanfattningsvis att konfirmation inte ska vara ett kyrkorättsligt reglerat krav för allmänna kyrkliga uppdrag. Dopet är vigningen till det allmänna prästadöme och den grundläggande vigningen för alla kyrkliga uppdrag. Läronämnden ger i sin skrivning LN 1999:3 uttryck för att den grundläggande vigningen sker i dopet. Att ha konfirmation som villkor för vissa uppdrag ger enligt Läronämnden uttryck för en annan principiell utgångspunkt än den rådande.

Utskottets överväganden

<p>Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:40.</p>

Konfirmationens betydelse för kyrkliga uppdrag har tidigare behandlats vid flera tillfällen, inte minst inför tillkomsten av kyrkoordningen. Läronämnden har vid olika tillfällen också behandlat frågan. En viktig slutsats har då varit att den grundläggande vigningen inom Svenska kyrkan är dopet. Gudtjänstutskottet gör samma bedömning som läronämnden. Kyrkorättsutskottet framhåller i sitt yttrande att konfirmationens innebörd har behandlats av kyrkomötet vid flera tillfällen och då inte bedömts vara ett krav för allmänna kyrkliga uppdrag.

Gudtjänstutskottet ser en problematik om kretsen av de som kan antecknas som fadder i kyrkans mening kraftigt begränsas genom att det ställs krav på att en fadder ska vara konfirmerad.

Utskottet uppfattar uppdraget att vara fadder som viktigt och centralt vid dop och menar att det uppdraget innehåller flera olika delar, såväl religiösa som sociala. En fadder delar ansvaret för den döptes kristna fostran. En fadder är en förebedjare, men också en förebild, dvs. en person som dopkandidaten och dopkandidatens familj känner förtroende för och som därför kan få en central plats i deras liv. Ibland är det inte möjligt att anteckna i kyrklig mening en person som dopfamiljen önskat att vara fadder. Det kan handla om att den tilltänkta faddern inte själv är döpt eller tillhör en annan trostradition. Det är då viktigt att framhålla att det från kyrkans sida inte är fel att låta denna person vara, vad man kan kalla, dopvittne, medvandrare eller "social" fadder. Han eller hon kan vid doptillfället bli i anspråkstagen med olika uppgifter och på så sätt bli bekräftad i det uppdrag som familjen gett. Det är av vikt att kyrkan bejakar och bekräftar alla dessa olika aspekter av fadderskapet.

Med hänvisning till ovan förda resonemang föreslår utskottet att motion 2011:40 avslås.

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Niclas Blåder, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Johan Åkesson, Nanna Tranströmer, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Astor Karlsson, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Margareta Viklund, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Göran Karlsson, Eva Johansson, Marie Nielsén, Gunilla Lindén, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Birgit Ahlström, Stig Eriksson, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Therese Engdahl, Gerd Gabrielsson och Bengt Inghammar.

Biskoparna Ragnar Persenius och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2011:1y

Konfirmation som villkor för fadderskap

Läronämndens yttrande över motion 2011:40

Tillhörigheten till den kristna kyrkan genom dopet är det avgörande för fadderskap. Att vara fadder innebär att ha ansvar för att den som döps får lära känna den tro till vilken vi döpts. I dopordningen framhålls att faddern ska vara förebild, förebedjare och tillsammans med församlingen leda den döpta på trons väg genom livet. Det är därför grundläggande att den som själv är fadder upptagits i den kristna kyrkan genom dopet.

Eftersom vår kyrka erkänner varje dop ”i Faderns och Sonens och den helige Andes namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning” (19 kap. 1 § i kyrkoordningen) som ett giltigt dop, kan också den som är döpt i en annan kyrkas ordning vara fadder. Konfirmationen har olika innebörd i olika kyrkor och vår nuvarande ordning gör det möjligt för kristna med olika bakgrund att ta ansvar i vår kyrka.

Uppsala den 24 augusti 2011

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Konfirmation som villkor för fadderskap

Till Gudstjänstutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2011:40

I motionen föreslås ett tillägg i 19 kap. 7 § i kyrkoordningen av innebörd att en fadder förutom det formella kravet att vara döpt, även ska vara konfirmerad.

Konfirmationens innebörd har behandlats av kyrkomötet vid flera tillfällen. Det har bedömts att det inte ska vara ett kyrkorättsligt reglerat krav för allmänna kyrkliga uppdrag.

I Centralstyrelsens skrivelse (CsSkr 1999:3 s. 2-63) uttalades att det inte är motiverat med något kyrkorättsligt reglerat krav vid sidan av dopet för sådana uppdrag som ges till någon i den gudstjänstfirande församlingen.

För att vara fadder krävs inte heller medlemskap i Svenska kyrkan.

Under åberopande av vad som ovan anförts avstyrker Kyrkorättsutskottet förslaget.

Slutligen konstaterar Kyrkorättsutskottet att det i förslaget saknas datum för ikraftträdande.

Uppsala den 28 september 2011

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Bengt Stigner, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Jerry Adbo, Vanja Björsson, Jan Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Anki Erdmann, Anna-Karin Westerlund, Mikael Härdig, Micael Dahlberg, Stig Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Dahlberg och Helena Klahr Fast

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christina Andersson, Maria Lagerman, Carola Björkman, Marja-Liisa Jernberg, Lena Lindström, Torkel Selin, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Hans Weichbrodt.

Biskop Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.